

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2020. március 26.*

„Fellebbezés – Állami támogatások – Tőkeinjekció és állami kezességvállalások – Az állami támogatás fogalma – Az »előny« fogalma – A piacgazdasági magánszereplő elve – A magánbefektető kritériuma – Az Európai Bizottságra háruló, gondos és pártatlan vizsgálatra vonatkozó kötelezettség – Bírósági felülvizsgálat – Bizonyítási teher – A »nehéz helyzetben lévő vállalkozás« fogalma – A megmentéshez és szerkezetátalakításhoz nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatás – A kezességvállalásról szóló közlemény – 2011. évi ideiglenes keretrendszer – A visszatérítendő támogatás összege – A Bizottságra és az Európai Unió Törvényszékére háruló indokolási kötelezettség”

A C-244/18. P. sz. ügyben,

a **Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE** (székhelye: Athén [Görögország], képviselik: I. Drillerakis, E. Rantos, N. Korogiannakis, I. Soufleros, E. Triantafyllou és G. Psaroudakis dikigoroi)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2018. április 4-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a másik fél az eljárásban:

az **Európai Bizottság** (képviselek: É. Gippini Fournier és A. Bouchagiar, meghatalmazotti minőségben)

alperes az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: A. Arabadjiev tanácselnök (előadó), P. G. Xuereb és T. von Danwitz bírák,

főtanácsnok: H. Saugmandsgaard Øe,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2019. október 24-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: görög.

Ítéletet

- 1 A jelen fellebbezésben a Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE (a továbbiakban: Larko) az Európai Unió Törvényszéke 2018. február 1-jei Larko kontra Bizottság ítéletének (T-423/14, a továbbiakban: megtámadott ítélet, EU:T:2018:57) hatályon kívül helyezését kéri, amely ítéletben a Törvényszék elutasította a Larcónak a Larco General Mining & Metallurgical Company SA javára Görögország által végrehajtott SA.34572 (13/C) (ex 13/NN) számú állami támogatásról szóló, 2014. március 27-i 2014/539/EU bizottsági határozat (a továbbiakban: vitatott határozat) megsemmisítése iránti keresetét.

Jogi háttér

A nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatás

- 2 A nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás (HL 2004. C 244., 2. o., a továbbiakban: a megmentéshez és szerkezetátalakításhoz nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatás) 9–11. pontja előírja.
 - „9. A Közösség nem határozta meg a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát. Az iránymutatás alkalmazásában ugyanakkor a Bizottság akkor tekint egy vállalkozást nehéz helyzetben lévőnek, ha az képtelen – akár saját erejéből, akár pedig a tulajdonosai/résztvényesei vagy a hitelezői által biztosított források révén – arra, hogy megállítsa a veszteségek halmozódását, amely a hatóságok külső beavatkozása nélkül szinte teljes bizonyossággal azt eredményezné, hogy rövid- vagy középtávon feladja üzleti tevékenységét.
10. Ennek az iránymutatásnak az alkalmazásában valamely vállalkozás, méretétől, illetve a körülményektől függetlenül, akkor tekinthető nehéz helyzetben lévőnek, ha:
 - a) korlátolt felelősségi alapon működő társaság esetén törzstőkéjének több mint a fele nincs meg, és annak több mint egynegyede az előző 12 hónap során veszett el;
 - b) olyan társaság esetén, ahol legalább egyes tagok korlátlan felelősséggel bírnak a társaság tartozása tekintetében, a társaság könyveiben kimutatott tőkének több mint a fele nincs meg, és annak több mint egynegyede az előző 12 hónap során veszett el; vagy
 - c) bármely vállalkozás, ha a nemzeti jog szerint megfelel a vállalkozásnak a valamennyi hitelezőre kiterjedő (kollektív) fizetéseképtelenségi eljárás alá vonására vonatkozó kritériumoknak.
11. Egy vállalat a 10. pontban hivatkozott feltételek hiányában is nehézségben lévőnek tekinthető, különösen akkor, ha egy vállalkozás nehéz helyzetére utaló szokásos jelek mutatkoznak, mint pl. a növekvő veszteségek, a csökkenő forgalom, a felhalmozódó leltári készletek, a fölös kapacitás, a lanyhuló pénzforgalom, a növekvő adósságok, az emelkedő kamatköltségek és a zuhanó vagy nullára leírt nettó eszközérték. Súlyos helyzetben nem kizárt, hogy a vállalkozás már fizetéseképtelenné vált, vagy a hazai jog alapján kollektív fizetéseképtelenségi eljárást indítottak ellene. Az utóbbi esetben ez az iránymutatás az ilyen eljárással összefüggésben nyújtott valamennyi olyan támogatásra vonatkozik, amelynek eredményeként a vállalkozás folytatni tudja üzleti tevékenységét. Egy nehéz helyzetben lévő vállalkozás mindenesetre csak akkor jogosult támogatásra, ha igazolni lehet, hogy képtelen saját erejéből, illetve a tulajdonosai/résztvényesei vagy a hitelezők által biztosított források bevonásával talpra állni.”

A kezességvállalásról szóló közlemény

- 3 Az [EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikknek] a kezességvállalás formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló bizottsági közlemény (HL 2008. C 155., 10. o.; a továbbiakban: a kezességvállalásról szóló közlemény) 2.1. pontjának harmadik bekezdése kimondja:

„A kétségek elkerülése érdekében tehát tisztázni kell az állami források fogalmát az állami kezességvállalások tekintetében. Az állami kezességvállalás azt az előnyt foglalja magában, hogy a kezességvállaláshoz társuló kockázatot az állam viseli. Azt, hogy az állam viseli a kockázatot, általában megfelelő díjjal ellentételezik. Amennyiben az állam eltekint e díj egy részétől vagy egészétől, az egyrészt a vállalkozásnak nyújtott előnyt, másrészt az állami források felhasználását jelenti. Így még abban az esetben is, ha a kezességvállalás alapján az állam végül semmilyen kifizetést nem teljesít, az még állami támogatásnak minősülhet [az EUMSZ 107. cikk] (1) bekezdése alapján. A támogatás nyújtása a kezesség elvállalásának időpontjában, nem pedig a kezesség érvényesítésekor vagy a kezességvállalás feltételei alapján történő kifizetésekor történik. A kezesség vállalásakor kell értékelni azt, hogy a kezességvállalás állami támogatásnak minősül-e vagy sem, és ha igen, az milyen összeget tesz ki.”

- 4 E közlemény 3.2. pontjának a) és d) alpontja a következőket állapítja meg:

„Az egyedi állami kezességvállalást illetően a Bizottság úgy véli, hogy az alábbi pontokban található feltételek együttes teljesülése lesz elegendő az állami támogatás fennállásának kizárásához:

- a) A hitelfelvevő nincsen nehéz pénzügyi helyzetben,

Annak eldöntése érdekében, hogy a hitelfelvevő nehéz pénzügyi helyzetben lévőnek tekinthető-e, az iránymutatásnak a nehéz helyzetben lévő társaságok megmentési és szerkezetátalakítási támogatására vonatkozó fejezetében megállapított fogalommeghatározásra kell hivatkozni. Azon KKV-k, amelyek kevesebb mint három éve működnek bejegyzett vállalkozásként, ezen időszak során e közlemény alkalmazásában nem tekintendők nehéz helyzetben lévőnek.

[...]

- d) A kezességvállalásért piaci alapú díjat fizetnek.

Amint az a 2.1. pontban megállapításra került, a kockázatviselést általában a kezességvállalási vagy viszontkezesség-vállalási összegre vonatkozó megfelelő díjjal ellentételezik. Ha a kezességért fizetett ár eléri legalább a pénzpiacon hozzáférhető, megfelelő referencia kezességvállalási-díj értékét, akkor a kezesség nem tartalmaz támogatást.

Ha a pénzpiacokon nem állapítható meg megfelelő referencia kezességvállalási-díj, akkor a kezességvállalással biztosított hitel összes pénzügyi költségét, beleértve a hitelre vonatkozó kamatlábat és a kezességvállalás díját egy hasonló, nem biztosított hitel piaci árával kell összevetni.

A megfelelő piaci ár meghatározása során mindkét esetben tekintetbe kell venni a kezességvállalás és az alapul szolgáló hitel jellegzetességeit. Ez magában foglalja az ügylet összegét és időtartamát; a hitelfelvevő által nyújtott biztosítékot, valamint a behajtási arány értékelését befolyásoló egyéb körülményeket; a hitelfelvevő általi nemfizetés valószínűségét pénzügyi helyzetéből, ágazati tevékenységéből és kilátásaiból adódóan, valamint egyéb gazdasági feltételeket. Ez az elemzés lehetővé teszi a hitelfelvevő kockázatminősítés segítségével történő besorolását. A besorolást nemzetközileg elismert minősítő ügynökség vagy adott esetben az alapul szolgáló hitelt nyújtó bank végezheti, az általa alkalmazott belső minősítés alapján. A Bizottság rámutat a minősítés és a nemfizetési arány között a nemzetközi pénzügyi intézmények által megállapított és nyilvánosságra

hozott összefüggésre [...]. A díj piaci árral való összeegyeztethetőségének értékelése érdekében a tagállam elvégezheti a hasonló minőségű vállalkozások által a piacon fizetett árak összehasonlítását.

A Bizottság ezért nem fogja elfogadni a kezességvállalás díjának olyan egységes mértékben történő meghatározását, amely megfelel a gazdasági ágazatban szokásos mértéknek.”

5 Az említett közlemény 3.6. pontja kimondja:

„Az, hogy a kezességvállalás vagy a kezességvállalási program nem felel meg a 3.2.–3.5. pontban megállapított feltételek bármelyikének, nem jelenti azt, hogy a kezességvállalást vagy a kezességvállalási programot automatikusan állami támogatásnak kell tekinteni. Ha bármilyen kétség merül fel a tekintetben, hogy a tervezett kezességvállalás vagy a kezességvállalási program állami támogatásnak minősül-e, be kell jelenteni a Bizottságnak.”

6 A kezességvállalásról szóló közlemény 4.1. pontjának első és második bekezdése, valamint harmadik bekezdésének a) pontja kifejti:

„Ha egy egyéni támogatás vagy támogatási program nem áll összhangban a piacgazdasági befektető elvével, úgy kell tekinteni, hogy állami támogatást tartalmaz. Az állami támogatási elemet így szélsőségesen meg kell határozni annak ellenőrzése érdekében, hogy a támogatás valamelyik egyedi állami támogatási mentességi ok alapján összeegyeztethetőnek tekinthető-e. Fő szabályként állami támogatási elemnek az egyénileg vagy támogatási programon keresztül nyújtott kezességvállalás megfelelő piaci ára és az intézkedésért ténylegesen fizetett ár közötti különbség tekintendő.

A teljes támogatástartalom eléréséhez a fentiek alapján kiszámított, pénzben kifejezett éves támogatástartalmakat a referencia-kamatláb alkalmazásával jelenértékükre kell diszkontálni, majd össze kell adni.

Egy kezesség támogatási elemének kiszámítása során a Bizottság kitüntetett figyelmet fog szentelni a következő körülményeknek:

a) Az egyedi kezességek esetében: nehéz pénzügyi helyzetben van-e a hitelfelvevő? A kezességvállalási programok esetében: a programban való részvétel feltételei rendelkeznek-e az ilyen vállalkozások kizárásáról (a részleteket lásd a 3.2.a) pontban)? A kezességvállalási programok esetében: a programban való részvétel feltételei rendelkeznek-e az ilyen vállalkozások kizárásáról (a részleteket lásd a 3.2.a) pontban)?

A Bizottság megjegyzi, hogy a nehéz helyzetben levő társaságok esetében a piaci hitelező, ha egyáltalán van ilyen, a kezesség vállalásakor a várható nemfizetési arányra tekintettel magas díjat számítana fel. Ha különösen megnő annak valószínűsége, hogy a hitelfelvevő nem lesz képes a hitel visszafizetésére, akkor elképzelhető, hogy ez a piaci arány nem is létezik, és kivételes körülmények között a kezesség támogatási eleme elérheti a kezességgel ténylegesen fedezett összeget.”

A 2011. évi ideiglenes keretrendszer

- 7 A finanszírozási lehetőségek elérésének támogatására irányuló állami támogatási intézkedésekhez a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válságban alkalmazott ideiglenes közösségi keretszabályról szóló bizottsági közlemény (HL 2011. C 6., 5. o.; a továbbiakban: 2011. évi ideiglenes keretrendszer) 2.3. pontjának első bekezdésében és második bekezdésének f) és i) pontjában kimondja:

„Annak érdekében, hogy tovább ösztönözzék a finanszírozási lehetőségekhez jutást, és csökkentsék a bankok jelenleg tapasztalható kockázatkerülését, a kölcsönökre nyújtott kezességvállalás korlátozott ideig történő támogatása megfelelő és célirányos megoldás lehet a cégek finanszírozáshoz juttatására.

A Bizottság [az EUMSZ 107. cikk] (3) bekezdésének b) pontja alapján a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinti az ilyen állami támogatást, ha a következő kritériumok mindegyike teljesül:

[...]

f) a kezességvállalás nem haladja meg a kölcsön 80%-át a kölcsön időtartama alatt;

[...]

i) [a megmentéshez és szerkezetátalakításhoz nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatásban meghatározott] nehéz helyzetben lévő vállalkozások nem tartoznak az intézkedés hatálya alá.”

- 8 A 2011. évi ideiglenes keretrendszer a mellékletében tartalmaz egy táblázatot, amely a Standard & Poor's hitelminősítő intézet hitelminősítési kategóriájához viszonyított bázispontokban kifejezett, ideiglenes keretszabály szerint mentesülő díjakra (safe harbour díjakra) vonatkozik.

A jogvita előzményei

- 9 A jogvita előzményeit a megtámadott ítélet 1–14. pontja a következőképpen foglalja össze:

„1 A [Larko] laterit érc kitermelésére és feldolgozására, barnaszén kitermelésére, valamint ferronikkal és melléktermékeinek gyártására szakosodott nagyvállalat.

2 A Larkót 1989-ban alapították új társasági jogalanyként, a Hellenic Mining and Metallurgical SA felszámolását követően. Az alapjogvita alapjául szolgáló tényállás megvalósulásának időszakában a fellebbezőnek három részvényese volt: a görög állam, amely a Hellenic Republic Asset Development Fundon keresztül a részvények 55,2%-ával rendelkezett, egy magántulajdonban lévő pénzügyi vállalkozás, a National Bank of Greece SA (a továbbiakban: NBG), amelynek a részvények 33,4%-a volt a birtokában, és a Public Power Corporation (Görögország fő áramtermelője, melynek többségi tulajdonosa a görög állam), mely a részvények 11,4%-ával rendelkezett.

3 2012 márciusában a Hellenic Republic Asset Development Fund tájékoztatta [a] Bizottságot a Larko privatizációs programjáról.

4 2012 áprilisában a Bizottság az állami támogatásokkal kapcsolatos szabályoknak megfelelően hivatalból előzetes vizsgálati eljárást kezdeményezett.

- 5 A vizsgálat az alábbi hat intézkedésre terjedt ki:
- az első intézkedés egyrészt egy 1998-ban kötött adósságrendezési megállapodás, amelyet a Larko kötött a legnagyobb hitelezőivel, és amelynek értelmében e vállalkozás ezen hitelezők felé fennálló kötelezettségeit 6%-os éves kamattal kellett terhelni, másrészt ezen adósság görög állam általi behajtásának elmaradása (a továbbiakban: 1. intézkedés);
 - a második intézkedés az ATE Bank által a Larkónak nyújtott 30 millió euró összegű kölcsönre vállalt garancia, amelyet a görög állam vállalt 2008-ban (a továbbiakban: 2. intézkedés [...]). A garancia a kölcsön 100%-át fedezte három évig és évi 1%-os garanciaprémiumot kellett fizetni érte;
 - a harmadik intézkedés egy 2009-ben a Larko igazgatótanácsa által javasolt, és a három részvényes által jóváhagyott, 134 millió euró összegű részvénytőke-emelés, amelyben a görög állam teljes mértékben, az NBG pedig részben vett részt (a továbbiakban: 3. intézkedés [...]);
 - a negyedik intézkedés az állam által 2010-ben határozatlan időtartamra vállalt garancia, amely az NBG által a Larko számára kiállított, 10,8 millió euró összegre szóló garancialevél teljes egészét fedezte, és amely után 2%-os garanciaprémiumot kell fizetni (a továbbiakban: 4. intézkedés [...]). A szóban forgó garancialevél biztosította azon ítélet végrehajtásának Areios Pagos (semmitőszék, Görögország) általi felfüggesztését, amelyben az Efeteio Athinon (athéni fellebbviteli bíróság, Görögország) elismerte a Larko valamely hitelezővel szembeni, 10,8 millió euró összegű adósságának fennállását;
 - az ötödik intézkedés garancialevelekkel kapcsolatos, amelyek a görög igazságszolgáltatás határozatának értelmében egy adóbírság 25%-ának kötelező előzetes megfizetését helyettesítették (5. intézkedés);
 - a hatodik intézkedés az állam által 2011-ben vállalt két garancia, amelyek az ATE Bank által nyújtott, egy 30 millió euró összegű és egy 20 millió euró összegű kölcsönre vonatkoznak, és amelyek e kölcsönök 100%-ára kiterjednek, és amelyek után évi 1% garanciaprémiumot kell fizetni (a továbbiakban: 6. intézkedés [...]).
- 6 E vizsgálat során a Bizottság kiegészítő információkat kért a görög hatóságoktól, amelyeket az említett hatóságok 2012-ben és 2013-ban továbbítottak. A Bizottság és a görög hatóságok képviselői közötti találkozókra is sor került.
- 7 A Bizottság 2013. március 6-i határozatával [HL 2013. C 136., 27. o.] megindította az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárást az SA.34572 (13/C) (ex 13/NN) sz. állami támogatás vonatkozásában.
- 8 Az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésében előírt eljárás során a Bizottság felhívta a görög hatóságokat és harmadik érdekelt feleket arra, hogy tegyék meg észrevételeiket a fenti 5. pontban említett intézkedésekkel kapcsolatban. A Bizottsághoz 2013. április 30-án érkeztek észrevételek a görög hatóságok részéről, és harmadik érdekelt felek semmiféle észrevételt nem tettek.
- 9 2014. március 27-én a Bizottság elfogadta a [vitatott határozatot].
- 10 A [vitatott] határozatban a Bizottság előzetesen megállapította, hogy a kérdéses hat intézkedés elfogadásának időpontjában a Larko a [megmentéshez és szerkezetátalakításhoz nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatás] értelmében véve nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt.

11 A fenti 5. pontban említett intézkedések értékelésével kapcsolatban a Bizottság először is megállapította, hogy a 2–4. és 6. intézkedés a EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősül, továbbá ezen intézkedéseket az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésében előírt bejelentési és felfüggesztési kötelezettséget megszegve hajtották végre, végül ezen intézkedések a belső piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősülnek, melyeket az [EUMSZ 108. cikk] alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL 1999. L 83., 1. o.) 14. cikkének (1) bekezdése értelmében vissza kell fizettetni.

12 A Bizottság azt is megállapította, hogy [...] az 1. és az 5. intézkedés [nem minősült] állami támogatásnak.

13 A megtámadott határozat rendelkező részének szövege a következő:

„[...]”

2. cikk

A 2008-ban, 2010-ben és 2011-ben a [Larko] számára állami kezességvállalás formájában nyújtott 135 820 824,35 EUR összegű állami támogatás, valamint az állam részvétele a vállalat 2009. évi tőkeemelésében, amelyet Görögország jogellenesen, [az EUMSZ 108. cikk] (3) bekezdését megsértve nyújtott, összeegyeztethetetlen a belső piaccal.

3. cikk

1 Görögország visszafizeteti a kedvezményezettel a 2. cikkben említett összeegyeztethetetlen támogatást.

2 A visszafizettendő összegeknek tartalmazniuk kell a támogatásnak a kedvezményezettek rendelkezésére bocsátásától a tényleges visszatérítés időpontjáig esedékes kamatokat.

[...]”

6. cikk

Ennek a határozatnak a Görög Köztársaság a címzettje.”

- 14 A [vitatott] határozat melléklete „tájékoztatás[t] [nyújt] a kapott, visszafizetendő és már visszafizetett támogatás összegéről”, és az alábbiakat tartalmazta:

A kedvezményezett megjelölése – intézkedés	A nyújtott támogatás teljes összege	A visszafizetendő támogatás teljes összege (Tőke)	A már visszafizetett összeg összesen	
			Tőkeösszeg	Visszafizetési kamat
Lar[k]o – 2. intézkedés	30 000 000	30 000 000	0	0
Lar[k]o – 3. intézkedés	44 999 999,40	44 999 999,40	0	0
Lar[k]o – 4. intézkedés	10 820 824,95	10 820 824,95	0	0
Lar[k]o – 6. intézkedés	50 000 000	50 000 000	0	0

”

A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet

- 10 A Törvényszék Hivatalához 2014. június 6-án benyújtott keresetlevelével a Larko keresetet terjesztett elő a vitatott határozat megsemmisítése, valamint minden olyan összeg kamatokkal együtt való visszatérítése iránt, amelyet esetlegesen tőle közvetlenül vagy közvetetten szedtek be e határozat végrehajtásaképpen.
- 11 Keresetének alátámasztására a Larko három jogalapra hivatkozott, amelyek közül az elsőt arra alapította, hogy a Bizottság tévesen állapította meg, hogy a 2–4. és 6. intézkedés a belső piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősül, a másodikat a vitatott határozat indokolásának hiányára, a harmadikat pedig arra alapította, hogy a Bizottság tévesen határozta meg ezen intézkedések tekintetében a visszatérítendő támogatás összegét, és az Európai Unió alapelveinek megsértésével rendelte el annak visszatéríttetését.
- 12 A megtámadott ítéletben a Törvényszék teljes egészében elutasította a keresetet, és a Larkót kötelezte a költségek viselésére.

A felek kérelmei

- 13 A Larko azt kéri, hogy a Bíróság helyezze hatályaon kívül a megtámadott ítéletet, utalja vissza az ügyet a Törvényszékhez, a költségekről pedig jelenleg ne határozzon.
- 14 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság utasítsa el a fellebbezést, és a Larkót kötelezze a költségek viselésére.

A fellebbezésről

- 15 Fellebbezésének alátámasztására a Larko négy jogalapra hivatkozik, amelyek közül az elsőt a magánbefektető kritériumának téves alkalmazására és a megtámadott ítélet indokolásának hiányára, a másodikat a gazdasági előny fogalmának téves értelmezésére és ezen ítélet indokolásának hiányára, a harmadikat a 6. intézkedés belső piaccal való összeegyeztethetőségének értékelésével kapcsolatos téves jogalkalmazásra, valamint az említett ítélet indokolásának hiányára, a negyediket pedig a 2., 4. és 6. intézkedés címén visszatérítendő támogatások összegére vonatkozó becslés értékelése során vétett jogalkalmazási hibára és az ugyanezen ítélet indokolásának hiányára alapítja.

Az első, a magánbefektető kritériumának téves alkalmazására és a megtámadott ítélet indokolásának hiányára alapított jogalapról

A felek érvei

- 16 Először is a Larko azzal érvel, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a magánbefektető kritériumát, amikor a megtámadott ítélet 117. és 118. pontjában úgy ítélte meg, hogy a Larko nem terjesztett elő a 3. intézkedést megelőző egyetlen olyan bizonyítékot sem, amely igazolná, hogy a görög állam ezzel az intézkedéssel e társaság tőkéjében többségi részesedést kívánt volna szerezni, sem azt, hogy az ilyen részesedésszerzés elősegítette volna ezen értékesítést. A körütekintő magánbefektető ugyanis, azáltal hogy biztosítja a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fennmaradását, és így az eladás lehetőségét, csökkenti az e vállalkozás fizetésektelenségéből eredő kárt.
- 17 Másodszer, a Larko szerint téves azt feltételezni, hogy nem lehet figyelembe venni – mivel a 3. intézkedést követően történt – e társaság privatizációjának közvetlenül ezen intézkedést követő elindítását. Mivel az említett társaság értékesítése nem előzhette meg az említett intézkedést, nem releváns az a tény, hogy a görög állam nem nyilvánította ki az erre irányuló szándékát. A 3. intézkedés és e privatizáció elindítása közötti elválaszthatatlan gazdasági kapcsolat ugyanis azok időbeli közelségéből következik.
- 18 Harmadszer, az üzleti terv, és minden olyan bizonyíték hiánya, amely azt támasztja alá, hogy a görög állam a Larko hosszú távú jövedelmezőségét vette figyelembe, szintén nem elegendő a Törvényszék által a magánbefektető kritériumának alkalmazására vonatkozóan végzett értékelés igazolásához, mivel az ilyen befektető észszerűen befektethet üzleti terv nélkül, és nem azért, hogy hosszú távon nyereséget érjen el, hanem hogy lehetővé tegye a vállalkozás értékesítését.
- 19 Negyedszer a Larko úgy véli, hogy a Törvényszék megfordította a bizonyítási terhet, amikor megvizsgálta, hogy a Bizottság értékelése nem volt-e nyilvánvalóan téves, noha a Bizottság feladata annak bizonyítása, hogy a magánbefektető kritériumának alkalmazási feltételei nyilvánvalóan nem teljesültek. Az ítélezési gyakorlatnak megfelelően e követelmény ugyanis a piacgazdasági magánszereplő elvének mindennemű kifejeződésére vonatkozik, és egyáltalán nem korlátozódik a magánhitelező kritériumának mennyiségi szempontjára.
- 20 Mindenesetre a Törvényszéknek nem csupán a hivatkozott bizonyítékok tárgyi valóságosságát, megbízhatóságát és koherenciáját kellett vizsgálnia, hanem azt is ellenőriznie kellett, hogy e bizonyítékok alkotják-e az adott összetett helyzet értékeléséhez figyelembe veendő összes releváns adatot, és alátámasztják-e a belőlük levont következtetéseket. Márpedig a Törvényszék, azáltal hogy figyelmen kívül hagyta a tőkeemelés gazdasági jelentőségét, nem vette figyelembe a magánbefektető kritériuma alkalmazási feltételeinek értékelése szempontjából lényeges tényezőket, és ennél fogva tévesen alkalmazta a jogot.

- 21 Ötödször, a megtámadott ítélet 120. pontjában szereplő megfontolások, amelyek szerint az ETE az államhoz képest alacsonyabb arányban vett részt a tőkeemelésben, és teljes mértékben törölte a tőkerészesedésének könyv szerinti értékét, semmit nem változtatnak azon a tényen, hogy egy magánbefektető úgy döntött, hogy az állammal egyidejűleg jelentős összeget fektet be a Larkóba egy jelentős kisebbségi részesedés megőrzése érdekében, annak privatizációja céljából. Márpedig e körülmények között nem állapítható meg, hogy a Larko egy magánbefektetőtől nyilvánvalóan nem jutott volna hasonló könnyítésekhez.
- 22 Hatodszorban a Larko arra hivatkozik, hogy a Törvényszék nem válaszolt azon másodlagos érvére, amely szerint az államnak a tőkeemelésben való részvétele végeredményben nem biztosított a Larko számára olyan mértékű előnyt, amely megfelelt volna legalább az ahhoz szükséges összegnek, hogy az állam ugyanilyen szintű részesedést tartson fenn e vállalkozásban.
- 23 A Bizottság vitatja a Larko érvelését.

A Bíróság álláspontja

- 24 Első érvével a Larko lényegében és a bizonyítékok elferdítésére való hivatkozás nélkül vitatja a tényeknek a Törvényszék által a megtámadott ítélet 117. és 118. pontjában, kizárólagos hatáskörben elvégzett értékelését, amely szerint a Larko nem bizonyította, hogy a görög állam e társaság értékesítése érdekében szerzett többségi részesedést a Larko tőkéjében, és azt sem bizonyította, hogy e részesedésszerzés elősegítette volna ezen értékesítést.
- 25 Márpedig a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a tények Törvényszék általi értékelése – az elé terjesztett bizonyítékok elferdítésének esetét kivéve – nem minősül a Bíróság felülvizsgálata alá tartozó jogkérdésnek (2003. szeptember 30-i Freistaat Sachsen és társai kontra Bizottság ítélet, C-57/00 P és C-61/00 P, EU:C:2003:510, 102. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 26 Ebből következik, hogy e jogalapot mint elfogadhatatlant, el kell utasítani.
- 27 Második érvével a Larko azt állítja, hogy a görög állam azon célkitűzését, hogy megkönnyítse a privatizációját, a görög hatóságok 3. intézkedést követően tett lépéseiből kell levezetni, többek között azok időbeli közelsége miatt, és hogy az üzleti terv, és minden olyan bizonyíték hiánya, amely azt támasztja alá, hogy a görög állam a Larko hosszú távú jövedelmezőségét vette figyelembe, nem elegendő a Törvényszék által a magánbefektető kritériumának alkalmazására vonatkozóan végzett értékelés igazolásához.
- 28 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy azon kérdés mérlegelése során, hogy ugyanezen intézkedést rendes piaci feltételek mellett egy piactudományi magánszereplő is megtette volna-e, az államéhoz a lehető legközelebbi helyzetben lévő ilyen szereplőt kell alapul venni (lásd ebben az értelemben: 2018. március 6-i Bizottság kontra FIH Holding és FIH Erhvervsbank, C-579/16 P, EU:C:2018:159, 55. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 29 Ebben az összefüggésben a Bizottság feladata olyan átfogó mérlegelés lefolytatása, amely figyelembe veszi az adott ügyben releváns minden olyan adatot, amely lehetővé teszi számára annak eldöntését, hogy a kedvezményezett vállalkozás ilyen piactudományi magánszereplőtől nyilvánvalóan nem jutott volna-e hasonló könnyítésekhez (lásd ebben az értelemben: 2013. január 24-i Frucona Košice kontra Bizottság ítélet, C-73/11 P, EU:C:2013:32, 73. pont).

- 30 E tekintetben egyrészt relevánsnak kell tekinteni minden olyan információt, amely nem elhanyagolható módon befolyásolhatja a megfelelően körültekintő és gondos, az államéhoz a lehető legközelebbi helyzetben lévő piacgazdasági magánszereplő döntéshozatali folyamatát (2013. január 24-i Frucona Košice kontra Bizottság ítélet, C-73/11 P, EU:C:2013:32, 78. pont; 2013. március 21-i Bizottság kontra Buczek Automotive ítélet, C-405/11 P, nem tették közzé, EU:C:2013:186, 54. pont).
- 31 Következésképpen a piacgazdasági magánszereplő kritériumának alkalmazása szempontjából csak a szóban forgó intézkedés meghozataláról szóló döntés időpontjában rendelkezésre álló adatok és előrelátható fejlemények relevánsak (lásd ebben az értelemben: 2012. június 5-i Bizottság kontra EDF ítélet, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 105. pont).
- 32 Következésképpen, az érintett intézkedés meghozatalának időpontját követő elemek a piacgazdasági magánszereplő kritériumának alkalmazásakor nem vehetők figyelembe (lásd ebben az értelemben: 2016. november 30-i Bizottság kontra Franciaország és Orange, C-486/15 P, EU:C:2016:912, 139. pont).
- 33 Tény, hogy a Bíróság úgy ítélte meg, hogy mivel az állami beavatkozások különböző formákat öltenek, és azokat hatásaik függvényében kell elemezni, nem zárható ki, hogy az állam több egymást követő beavatkozását az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének alkalmazása szempontjából egyetlen beavatkozásnak kell tekinteni. Ez lehet a helyzet többek között akkor, ha az egymást követő beavatkozások – többek között az időbeli sorrendjükre, a céljukra és a vállalkozás ezen beavatkozások időpontjában fennálló helyzetére tekintettel – olyan szorosan kapcsolódnak egymáshoz, hogy nem lehet azokat elválasztani (2013. március 19-i Bouygues et Bouygues Télécom kontra Bizottság és társai és Bizottság kontra Franciaország és társai, C-399/10 P és C-401/10 P, EU:C:2013:175, 103. és 104. pont).
- 34 Azonban, mivel a Törvényszék a jelen ügyben pontosan azt állapította meg, hogy nem bizonyított, hogy a 3. intézkedés elfogadásával a görög állam a Larko eladását kívánta elérni, a görög hatóságok későbbi lépéseinek állítólagos időbeli közelsége önmagában nem elegendő annak megállapításához, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot.
- 35 Amennyiben a Larko a harmadik érvével a Törvényszék által a magánbefektető kritériumának alkalmazása tekintetében elvégzett értékelést vitatja, arra hivatkozva, hogy az ilyen befektető észszerűen befektethet üzleti terv nélkül, nem azért, hogy hosszú távon nyereségre tegyen szert, hanem hogy lehetővé tegye az érintett vállalkozás értékesítését, elegendő megjegyezni, hogy a Larko ily módon a tények újbóli értékelését kéri a Bíróságtól, amelyre utóbbinak a jelen ítélet 25. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatra tekintettel nincs hatásköre.
- 36 Ennélfogva a harmadik érvet mint elfogadhatatlant el kell utasítani.
- 37 Negyedik érvével a Larko azt kifogásolja, hogy a Törvényszék figyelmen kívül hagyta a rá háruló bírósági felülvizsgálat korlátait a Bizottságnak a magánbefektető kritériumának alkalmazására vonatkozó értékelései tekintetében.
- 38 Kétségtelen, hogy – amint arra a Larko helyesen hivatkozik, és amint az a jelen ítélet 29. pontjában megállapításra került – a Bizottság feladata, hogy a piacgazdasági magánszereplő elvének alkalmazása során olyan átfogó értékelést végezzen, amely figyelembe veszi az adott ügyben releváns minden olyan adatot, amely lehetővé teszi számára annak eldöntését, hogy a kedvezményezett vállalkozás e gazdasági szereplőtől nyilvánvalóan nem jutott volna-e hasonló könnyítésekhez.

- 39 Ugyanakkor szintén az állandó ítélkezési szerint az ilyen vizsgálat összetett gazdasági értékelés elvégzését igényli, és hogy a Bizottság által az állami támogatások területén végzett összetett gazdasági értékelések felett az uniós bíróságok által gyakorolt felülvizsgálat keretében az uniós bíróság a Bizottság gazdasági jellegű értékelését nem helyettesítheti a sajátjával (2017. szeptember 20-i Bizottság kontra Frucona Košice ítélet, C-300/16 P, EU:C:2017:706, 62. és 63. pont).
- 40 Következésképpen a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot a megtámadott ítéletben, amikor a Bizottság által a magánbefektető kritériumának alkalmazására vonatkozóan lefolytatott mérlegelések felülvizsgálatát a nyilvánvaló mérlegelési hiba felülvizsgálatára korlátozta.
- 41 Amennyiben a Larko helyesen azt hozza fel, hogy mindazonáltal a Törvényszéknek nem csupán a hivatkozott bizonyítékok tárgyi valóságát, megbízhatóságát és koherenciáját kellett vizsgálnia, hanem azt is ellenőriznie kellett, hogy e bizonyítékok tartalmazzák-e az adott összetett helyzet értékeléséhez figyelembe veendő összes adatot, valamint hogy e bizonyítékok alátámasztják-e a belőlük levont következtetéseket (2017. szeptember 20-i Bizottság kontra Frucona Košice ítélet, C-300/16 P, EU:C:2017:706, 64. pont), e vállalkozás csak azt adja elő, hogy a Törvényszék figyelmen kívül hagyta az elvégzett tőkeemelés gazdasági jelentőségét, és így tehát – elfogadhatatlan módon – kétségbe vonja a tények Törvényszék által kizárólagos hatáskörben elvégzett értékelését.
- 42 Ugyanez vonatkozik a Larko ötödik érvére is, amellyel e vállalkozás a Törvényszék által a megtámadott ítélet 120. pontjában az ETE tőkeemelésben való részvételének gazdasági jelentősége vonatkozásában végzett ténybeli értékelést vitatja.
- 43 Végül a Larko hatodik érve értelmében elegendő emlékeztetni arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az indokolási kötelezettség értelmében a Törvényszék nem köteles kimerítő jelleggel, egyenként bemutatni a felek által megfogalmazott összes érvet, hiszen a Törvényszék által adott indokolás hallgatólagos jellegű is lehet, amennyiben lehetővé teszi az érintettek számára, hogy megismerjék azokat az indokokat, amelyek miatt a Törvényszék nem adott helyt az érveiknek, illetve a Bíróság számára azt, hogy rendelkezésére álljanak az ahhoz szükséges elemek, hogy felülvizsgálati jogkörét gyakorolni tudja (2017. március 9-i Ellinikos Chrysos kontra Bizottság, C-100/16 P, EU:C:2017:194, 32. pont).
- 44 Ugyanis, amint arra a Bizottság helyesen hivatkozik, a megtámadott ítélet 112–120. pontja lehetővé teszi a Bíróság számára, hogy gyakorolja felülvizsgálati jogkörét, a Larko számára pedig azt, hogy megismerje azokat az indokokat, amelyek miatt a Törvényszék hallgatólagosan elutasította azon másodlagos érvét, amely szerint az államnak a 3. intézkedésben való részvétele nem járt a Larko számára olyan mértékű előnnyel, mint amely az e vállalkozásban való ugyanazon szintű állami részesedési arány fenntartásához volt szükséges.
- 45 A fenti megfontolásokra tekintettel az első jogalapot mint részben elfogadhatatlant, részben pedig megalapozatlant el kell utasítani.

A második, a gazdasági előny fogalmának téves értelmezésére és a megtámadott ítélet indokolásának hiányára alapított jogalapról

- 46 A második jogalap két részből áll, amelyek közül az első a 2. intézkedésre, a második pedig a 4. intézkedésre vonatkozik.

A második jogalapnak a 2. intézkedésre vonatkozó első részéről

– A felek érvei

- 47 A Larko azt állítja, hogy a Törvényszék két vonatkozásban is tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a 2. intézkedés előnyt jelent a számára.
- 48 Egyrészt a Törvényszék tévesen minősítette a Larkót nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak, mivel az ezen értékelés alapjául szolgáló ténybeli elemek az említett intézkedés meghozatalánál későbbiek. Mindenekelőtt ugyanis a hivatkozott pénzügyi eredmények a 2012. évet és különösen a 2009. évi negatív eredményeket is magukban foglalták. Továbbá a 2008. évi pénzügyi eredmények szintén ugyanezen intézkedés meghozatalát követően keletkeztek, és azokat a görög állam az intézkedés elfogadásakor nem ismerte, mivel a pénzügyi év még nem fejeződött be. Végül, még azt feltételezve is, hogy a 2008. évi adatok nem voltak jövőbeliek, azok ebben a szakaszban rövid távú adatok voltak.
- 49 Következésképpen a Larko úgy véli, hogy a Törvényszék nem helyezkedett vissza az adott időszak kontextusába, noha a Bíróság ítélkezési gyakorlata ezt követeli. E tekintetben a megmentéshez és szerkezetátalakításhoz nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatás 9–11. pontjából az következik, hogy valamely vállalkozás vagyoni helyzetének értékelését egy elégséges időtartamot felölelő, nem pedig egy pillanatnyi állapotot tükröző adatokra kell alapozni.
- 50 Másrészt a Larko szerint a Törvényszék a 2. intézkedést illetően tévesen értelmezte a díjazási kritériumot. E tekintetben a Larko megjegyzi, hogy a Törvényszék maga állapította meg a megtámadott ítélet 95. pontjában, hogy a Bizottság nem bizonyította a kezességvállalásról szóló közlemény 3.2. pontjának d) alpontjából következő kritérium egyik elemét sem. Márpedig az ilyen közleményben, amely nem ír elő kivételt olyan esetekre, amikor a Bizottság szerint „egyértelmű”, hogy e rendelkezés alkalmazásának feltételei nem teljesültek, ez az intézmény korlátozta magát, és jogos bizalmat keltett az egyenlő bánásmód tekintetében.
- 51 Ennélfogva, amikor a Törvényszék ennek ellenére azt állapította meg, hogy tekintettel a Larko nehéz gazdasági és pénzügyi helyzetére, valamint a közigazgatási eljárás során benyújtott bizonyítékok elégtelen voltára, a vitatott határozat nem tartalmaz nyilvánvaló értékelési hibát, a Törvényszék egyúttal mellőzte a kezességvállalásról szóló közlemény 3.2. pontja d) alpontjának alkalmazását, és a Larkóra, valamint a görög államra hárította a szóban forgó díj megfelelő összegére vonatkozó bizonyítási terhet, felmentve ezáltal a Bizottságot azon kötelezettsége alól, hogy maga állapítsa meg ezt az összeget.
- 52 A Bizottság úgy véli, hogy a Törvényszék a 2008. december 22-ig bekövetkezett tények alapján állapította meg, hogy a Larko nehéz helyzetben lévő vállalkozás, mivel 2008 folyamán történt, hogy a Larko negatív saját tőkét mutatott ki, az előző évhez képest közel felével csökkent a forgalma és jelentős veszteségeket szenvedett el. Az a tény, hogy ezek az adatok később a Larko pénzügyi kimutatásaiban jelentek meg formálisan, nem kérdőjelezheti meg ezt a megállapítást. Ráadásul a Törvényszék ítélkezési gyakorlata szerint egy adott időszakban felmerült tények az e korábbi tényeken alapuló, később keletkezett dokumentumokkal is bizonyíthatók. Mindenesetre egy magánbefektető, aki 2008. december 22-én a görög állam helyében lett volna, ügyelt volna arra, hogy tájékozódjon a Larko fennálló gazdasági helyzetéről, mielőtt olyan garanciát biztosított volna számára, mint amely a 2. intézkedésből következik.

– A Bíróság álláspontja

- 53 Amint arra a Larko a jelen ítélet 48. és 49. pontjában összefoglalt érvelésében helyesen rámutat, a Törvényszék elemzését a megtámadott ítélet 78–82. pontjában először is a 2. intézkedés elfogadását követő bizonyítékokra, vagyis a Larko 2008. évi pénzügyi eredményeire alapította annak érdekében,

hogy megállapítsa az ezen intézkedés elfogadását megelőző tényeket, vagyis azt, hogy a Larko a megmentéshez és szerkezetátalakításhoz nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatás 9–11. pontja értelmében vett nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt, amikor a 2. intézkedést a javára meghozták.

- 54 Másodszor a Törvényszék az említett ítélet 83. és 84. pontjában megvizsgálta, hogy a görög hatóságoknak a 2. intézkedés elfogadásának időpontjában tudomásuk volt-e ezen nehézségekről, és ugyanezen ítélet 85. pontjában úgy ítélte meg, hogy semmi nem támasztja alá „egyértelműen”, hogy e hatóságoknak ebben az időpontban tudomásuk lett volna e nehézségekről.
- 55 Harmadszor a Törvényszék a megtámadott ítélet 85. pontjától azt a vélelmet alkalmazta, hogy a görög államnak ismernie kellett volna a Larko nehéz helyzetét a 2. intézkedés elfogadásakor.
- 56 Ennek keretében a Törvényszék mindenekelőtt az említett ítélet 86. pontjában a 2012. június 5-i Bizottság kontra EDF ítélet (C-124/10 P, EU:C:2012:318) 82–84. pontjára hivatkozott, amelyekből kitűnik többek között, hogy ha valamely tagállam a közigazgatási eljárás során a magánbefektető kritériumára hivatkozik, kétség esetén neki kell egyértelműen, objektív és ellenőrizhető szempontok alapján bizonyítania, hogy a végrehajtott intézkedés az ő részvényesi minőségéből ered.
- 57 Ezt követően a megtámadott ítélet 87. pontjában a Törvényszék kifejtette, hogy – amint azt a Bizottság a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló 2013. március 6-i határozatban megállapította – a Larko 2008. évi pénzügyi eredményeiből és e vállalkozás beadványaiból az következik, hogy a Larko 2008-tól nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt.
- 58 Végül ugyanezen ítélet 88. pontjában a Törvényszék többek között megállapította, hogy a görög hatóságok a közigazgatási eljárás során nem bizonyították, hogy tájékozódtak volna a Larko gazdasági és pénzügyi helyzetéről a 2. intézkedés meghozatalának időpontjában, sem azt, hogy ezt a helyzetet nem ismerhették.
- 59 Ez alapján a Törvényszék a megtámadott ítélet 89. és 90. pontjában megállapította, hogy egy körülmekintő részvényes legalábbis tájékozódott a vállalkozás aktuális gazdasági és pénzügyi helyzetéről azt megelőzően, hogy számára olyan garanciát nyújtott volna, mint a 2. intézkedés, és hogy a Bizottság nem követett el nyilvánvaló mérlegelési hibát, amikor a Larkót ezen intézkedés alkalmazásakor nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősítette.
- 60 Következésképpen a Törvényszék, azáltal hogy lényegében arra a következtetésre jutott, hogy nem volt a 2. intézkedés meghozatala előtti vagy egyidejű helyzetre utaló körülmény, amely bizonyította volna, hogy a görög hatóságok ezen intézkedés elrendelésekor tudomással bírtak a Larko nehézségeiről, vélelmezte, hogy a görög hatóságok helyzetében lévő piactudományi magánszereplőnek ebben az időpontban tudnia kellett volna e nehézségekről.
- 61 Márpedig ezen érveléssel a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amint arra a Larko helyesen hivatkozik.
- 62 Ugyanis, amennyiben a Larko azt kifogásolja, hogy a Törvényszék nem helyezkedett vissza a 2. intézkedés elfogadásának kontextusába, és hogy a Törvényszék azt a vélelmet alkalmazta, amely szerint a görög államnak ezen intézkedés elfogadásakor ismernie kellett volna e vállalkozás nehéz helyzetét, előljáróban emlékeztetni kell arra, hogy a piactudományi magánszereplő elve alkalmazhatóságának vizsgálatát meg kell különböztetni az ezen elv alkalmazására vonatkozó vizsgálatától (lásd ebben az értelemben: 2013. október 24-i Land Burgenland és társai kontra Bizottság ítélet, C-214/12 P, C-215/12 P és C-223/12 P, EU:C:2013:682, 51. pont; 2018. március 6-i Bizottság kontra FIH Holding és FIH Erhvervsbank ítélet, C-579/16 P, EU:C:2018:159, 65. és 72. pont).

- 63 Ugyanis, ha kétség merül fel az említett elv alkalmazhatóságát illetően, többek között amiatt, hogy az érintett tagállam a szóban forgó intézkedés elfogadásakor közhatalmi jogosítványait alkalmazta, a tagállam feladata egyértelműen, objektív és ellenőrizhető szempontok alapján bizonyítani, hogy a végrehajtott intézkedés piacgazdasági magánszereplői minőségéből ered (2012. június 5-i Bizottság kontra EDF ítélet, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 82. pont; 2013. október 24-i Land Burgenland és társai kontra Bizottság ítélet, C-214/12 P, C-215/12 P és C-223/12 P, EU:C:2013:682, 57. pont).
- 64 Ellenben, ha a piacgazdasági magánszereplő elve alkalmazandó, ezen elv szerepel azon megfontolások között, amelyeket a Bizottság köteles figyelembe venni a támogatás fennállásának alátámasztásához, így az nem minősül olyan kivételnek, amelyet csak valamely tagállam kérelmére lehetne alkalmazni, amennyiben megállapítást nyer, hogy fennállnak az „állami támogatásnak” az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésében meghatározott elemei (lásd ebben az értelemben: 2018. március 6-i Bizottság kontra FIH Holding és FIH Erhvervsbank, C-579/16 P, EU:C:2018:159, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 65 A Bizottságra hárul tehát annak bizonyítása, hogy a piacgazdasági magánszereplő elvének alkalmazási feltételei teljesülnek-e, vagy sem (lásd ebben az értelemben: 2013. március 21-i Bizottság kontra Buczek Automotive ítélet, C-405/11 P, nem tették közzé, EU:C:2013:186, 34. pont).
- 66 E tekintetben a jelen ítélet 29. és 31. pontja már emlékeztetett arra, hogy a Bizottság feladata tehát olyan átfogó mérlegelés lefolytatása, amely figyelembe veszi az adott ügyben releváns minden olyan adatot, amely lehetővé teszi számára annak eldöntését, hogy a kedvezményezett vállalkozás nyilvánvalóan nem jutott volna-e hasonló könnyítésekhez egy ilyen magán gazdasági szereplőtől, és hogy ebben az összefüggésben kizárólag a szóban forgó intézkedés végrehajtásáról szóló döntés meghozatalának időpontjában rendelkezésre álló adatok és előrelátható fejlemények relevánsak.
- 67 Márpedig a Bizottság az EUM-Szerződésben foglalt, az állami támogatásokra vonatkozó alapvető szabályok megfelelő alkalmazása érdekében köteles a kifogásolt intézkedések vizsgálatára irányuló eljárást alaposan és pártatlanul lefolytatni abból a célból, hogy a végleges határozat meghozatala során a lehető legteljesebb körű és legmegbízhatóbb adatok álljanak rendelkezésére (2010. szeptember 2-i Bizottság kontra Scott ítélet, C-290/07 P, EU:C:2010:480, 90. pont).
- 68 Következésképpen, amennyiben a magánhitelező kritériuma alkalmazhatónak tűnik, a Bizottság feladata, hogy az érintett tagállamot felhívja mindazon releváns információk szolgáltatására, amelyek lehetővé teszik a Bizottság számára annak ellenőrzését, hogy e kritérium alkalmazási feltételei teljesülnek-e (2017. szeptember 20-i Bizottság kontra Frucona Košice ítélet, C-300/16 P, EU:C:2017:706, 24. pont).
- 69 Márpedig, még ha ezen intézmény olyan tagállammal áll szemben, amely elmulasztva az együttműködési kötelezettségét nem nyújtotta be azon információkat, amelyeknek a közlését ezen intézmény tőle kérte, határozatait olyan meghatározott mértékben megbízható és koherens elemekre kell alapítania, amelyek elegendő alapot nyújtanak annak megállapításához, hogy valamely vállalkozás állami támogatásnak minősülő előnyben részesült, és amelyek alátámasztják a következtetéseit (2009. szeptember 17-i Bizottság kontra MTU Friedrichshafen ítélet, C-520/07 P, EU:C:2009:557, 54–56. pont).
- 70 Ugyanis, amennyiben a szóban forgó támogatásnak a kedvezményezettől történő visszatéríttetése egy meghatározott versenyelőny által okozott versenytorzulás megszüntetésére és így az e támogatás nyújtása előtti helyzet helyreállítására irányul, a Bizottság csupán az ellenkező következtetés levonását lehetővé tevő információk hiányára alapított negatív vélelemre támaszkodva, és olyan más elemek hiányában, amelyek alapján pozitívan megállapítható lenne ilyen előny fennállása, nem feltételezheti, hogy valamely vállalkozás állami támogatásnak minősülő előnyből részesült (2009. szeptember 17-i Bizottság kontra MTU Friedrichshafen ítélet, C-520/07 P, EU:C:2009:557, 57. és 58. pont).

- 71 Márpedig a Törvényszék – amikor lényegében azt állapította meg, hogy nincs olyan bizonyíték, amely a 2. intézkedés meghozatala előtti vagy azzal egyidejű helyzetre utalna, amely igazolná, hogy a görög hatóságok ezen intézkedés alkalmazásakor tudomással bírtak a Larko nehézségeiről, azt feltételezte, hogy a görög hatóságok helyzetében lévő piacgazdasági magánszereplőnek ebben az időpontban tudnia kellett volna e nehézségekről – figyelmen kívül hagyta az előző pontban említett ítélkezési gyakorlatot és nem helyezkedett vissza az említett intézkedés elfogadásának kontextzusába, amint azt a Larko állítja.
- 72 Következésképpen, anélkül hogy szükséges lenne a Larko jelen ítélet 50. és 51. pontjában összefoglalt érvelésének vizsgálata, helyt kell adni a második jogalap első részének.

A második jogalaphoz a 4. intézkedésre vonatkozó második részeről

– A felek érvei

- 73 A Larko arra hivatkozik, hogy a megtámadott ítélet indokolása a 4. intézkedést illetően négy szempontból hiányos. A Törvényszék nem adott választ: a megtámadott ítélet 127. pontjában arra az érvre, amely szerint a főrésztulajdosok egyike által egy ideiglenes intézkedés tárgyában hozott határozatban valamely bíróság által meghatározott feltétel teljesítése érdekében nyújtott garancia bevett gyakorlat, ezen ítélet 128. pontjában arra az érvre, amely szerint, ha a 4. intézkedést nem hozták volna meg, a Larkót az eszközei lefoglalásából eredően helyrehozhatatlan kár érte volna, ami veszélyeztette volna a privatizációját, az említett ítélet 130. pontjában arra az érvre, amely szerint a garancia fedezete, időtartama és díja, amelyet a 4. intézkedés előír, megfelelt a piacon uralkodó feltételeknek, és az ugyanezen ítélet 131. pontjában arra az érvre, amely szerint ezen intézkedés megfelelt a magánbefektető kritériumának, tekintettel az ETE sajátos helyzetére.
- 74 A Bizottság vitatja a Larko érvelését.

– A Bíróság álláspontja

- 75 A jelen ítélet 43. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatra tekintettel meg kell állapítani, hogy a megtámadott ítélet 125–132. pontja lehetővé teszi a Larko számára, hogy megismerje azokat az indokokat, amelyek a jelen ítélet 73. pontjában összefoglalt érvek kifejezett és hallgatóságos elutasításához vezettek, és lehetővé teszi a Bíróság számára, hogy elegendő információval rendelkezzen ahhoz, hogy e tekintetben gyakorolni tudja felülvizsgálati jogkörét.
- 76 Amennyiben a Larko érvelése a Törvényszék azon értékelésének vitatására is irányul, amely szerint a 2%-os garanciadíj nem tükrözte a Larko nemteljesítésének kockázatát, e vállalkozás elfogadhatatlan módon vitatja a Törvényszék által kizárólagos hatáskörben elvégzett ténybeli értékelést.
- 77 Következésképpen – a Larko állításával ellentétben – a megtámadott ítélet nem tartalmaz indokolási hiányosságokat, és nem tartalmazza az e vállalkozás által hivatkozott jogalkalmazási hibát.
- 78 Következésképpen a második jogalap második részét megalapozatlanként el kell utasítani.

A harmadik, a 6. intézkedés belső piaccal való összeegyeztethetőségének értékelése során vétett jogalkalmazási hibára és a megtámadott ítélet indokolásának hiányára alapított jogalapról

- 79 A harmadik jogalap két részből áll, amelyek közül az első a 2011. évi ideiglenes keretrendszer megsértésén és a megtámadott ítélet indokolásának hiányán, a második pedig a megmentéshez és szerkezetátalakításhoz nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatás megsértésén, valamint az említett ítélet indokolásának hiányán alapul.

A harmadik jogalapról a 2011. évi ideiglenes keretrendszer megsértésére és a megtámadott ítélet indokolásának hiányára alapított első részből

– A felek érvei

- 80 A Larko rámutat arra, hogy a megtámadott ítélet 170. és 171. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy a 6. intézkedés nem felelt meg a 2011. évi ideiglenes keretrendszernek, mivel az ezen intézkedés által előírt garanciadíj nem volt elegendő, az e garancia által fedezett hitelek összege meghaladta a Larko bérköltségeinek összegét a 2010. év tekintetében, az említett garancia e kölcsönök 100%-át fedezte, a nehéz helyzetben lévő vállalkozások pedig a 2011. évi ideiglenes keretben előírt garancia nyújtásakor nem tartoznak e keretrendszer hatálya alá, és a görög hatóságok nem bizonyították, hogy a 6. intézkedés szükséges, megfelelő és arányos volt ahhoz, hogy orvosolja az érintett tagállam gazdaságának súlyos zavarát.
- 81 Azonban, mivel a vitatott határozat nem említi a 2011. évi ideiglenes keretrendszer mellékletében szereplő díjakat, és a Törvényszék nem fejtette ki, hogy a Bizottság ennek ellenére hogyan tett eleget az ilyen díj értékelésére vonatkozó kötelezettségének, a Törvényszék a megtámadott ítéletben megsértette az indokolási kötelezettséget. Ezenkívül, mivel a 2011. év során garantált kölcsönök teljes összege nem haladta meg a Larko 2010. évi bérköltségeinek összegét, a Törvényszék megsértette a vitatott határozat hatékony felülvizsgálatára vonatkozó kötelezettségét. Egyébiránt a Törvényszék annak megállapításakor, hogy valamely vállalkozás nehéz helyzetben lévő-e, a támogatás nyújtásának időpontja, és nem a 2008. július 1-jei időpont volt a döntő, figyelmen kívül hagyta a 2011. évi ideiglenes keretrendszer 2.3. pontja második bekezdésének i) alpontját.
- 82 Végül a Törvényszék a megtámadott ítéletben megsértette az indokolási kötelezettséget, amikor annak megállapítására szorítkozott, hogy a görög hatóságok nem szolgáltattak releváns bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy a 6. intézkedés szükséges volt-e ahhoz, hogy orvosolják az érintett tagállam gazdaságában bekövetkezett súlyos zavart.
- 83 A Bizottság vitatja a Larko érvelését.

– A Bíróság álláspontja

- 84 Amint arra a Bizottság helyesen hivatkozik, a 2011. évi ideiglenes keretrendszer 2.3. pontjában meghatározott feltételek kumulatívok, és a Larko nem vitatja, hogy a 6. intézkedés a vitatott kölcsönök 100%-át fedezte. Következésképpen, mivel a Larko nem vitatja a Törvényszék azon értékelését, amely szerint az e rendelkezés második bekezdésének f) pontjában előírt feltétel nem teljesül, az ügy érdemére vonatkozó érvelése hatástalan.
- 85 A megtámadott ítélet indokolásának állítólagos hiányát illetően meg kell állapítani, hogy a jelen ítélet 43. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatra tekintettel a megtámadott ítélet 168–171. pontja lehetővé teszi a Larko számára, hogy megismerje azokat az indokokat, amelyek a jelen ítélet 81. és 82. pontjában

összefoglalt érvek kifejezett és hallgatólagos elutasításához vezettek, a Bíróság számára pedig azt, hogy elegendő információval rendelkezzen ahhoz, hogy e tekintetben gyakorolni tudja felülvizsgálati jogkörét.

86 Ebből következően a harmadik jogalap első részét mint megalapozatlant el kell utasítani.

A harmadik jogalaphoz a megmentéshez és szerkezetátalakításhoz nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatás megsértésére, valamint a megtámadott ítélet indokolásának hiányára alapított második részéről

– *A felek érvei*

87 A Larko azt állítja, hogy a Törvényszék, azáltal hogy nem vette figyelembe azon érveit, amelyek szerint a 6. intézkedésről értesítették a Bizottságot, amely a görög hatóságokkal e társaság szerkezetátalakítási tervének kidolgozásán dolgozott, tévesen értelmezte a megmentéshez és szerkezetátalakításhoz nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatást, nem vette figyelembe a Bizottságot a lojális együttműködés elve alapján terhelő kötelezettségeket, és a megtámadott ítéletet egyáltalán nem indokolta.

88 A Bizottság vitatja a Larko érvelését.

– *A Bíróság álláspontja*

89 Amint arra a Bizottság helyesen hivatkozik, a Larko elfogadhatatlan módon vitatja a Törvényszék által kizárólagos hatáskörben megállapított azon tényeket, amelyek szerint a közigazgatási eljárás során a görög hatóságok nem hivatkoztak a megmentéshez és szerkezetátalakításhoz nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatásra, nem jelentették be hat hónapon belül a szerkezetátalakítási vagy felszámolási tervet, és nem bizonyították, hogy a 6. intézkedés a szükséges minimumra korlátozódott volna.

90 A megtámadott ítélet indokolásának állítólagos hiányát illetően meg kell állapítani, hogy a jelen ítélet 43. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatra tekintettel a megtámadott ítélet 172–174. pontja lehetővé teszi a Larko számára, hogy megismerje azokat az indokokat, amelyek a jelen ítélet 87. pontjában összefoglalt érvek kifejezett és hallgatólagos elutasításához vezettek, és lehetővé teszi a Bíróság számára, hogy elegendő információval rendelkezzen e tekintetben a bírósági felülvizsgálat gyakorlásához.

91 Ebből következik, hogy a harmadik jogalap második részét, következésképpen pedig a harmadik jogalap egészét mint részben elfogadhatatlant, részben pedig megalapozatlant el kell utasítani.

A negyedik, a 2., 4. és 6. intézkedés alapján visszatérítendő támogatások összegére vonatkozó becslés értékelése során vétett jogalkalmazási hibára, valamint a megtámadott ítélet indokolásának hiányára alapított jogalapról

A felek érvei

92 A Larko arra hivatkozik, hogy a Törvényszék, azáltal hogy a megtámadott ítélet 180–194. pontjában megállapította, hogy a 2., 4. és 6. intézkedés alapján visszatérítendő támogatások összegének a vitatott határozatban való értékelése összhangban volt a 659/1999 rendelet 14. cikkének (1) bekezdésével és a kezességvállalásról szóló közlemény 4.1. pontja harmadik bekezdésének a) pontjával, tévesen alkalmazta a jogot, és az említett ítéletben megsértette az indokolási kötelezettséget.

- 93 Először is a megtámadott ítélet 193. pontjában a Törvényszék a Larko szerint maga adott indokolást, így helyettesítve a vitatott határozatban nem létező indokolást, és a Larkóra hárította a kezességvállalásról szóló közlemény 4.1. pontja harmadik bekezdésének a) pontjában említett kivételes körülményekre vonatkozó bizonyítási terhet.
- 94 Először is, bár a vitatott határozat elfogadásának időpontjában világos volt, hogy a garanciák egyikét sem hívták le ténylegesen, a Törvényszék mégis a Bizottság álláspontját hagyta helyben, amely intézmény anélkül, hogy a görög hatóságokat megkérdezte volna, mindössze annak megállapítására szorítkozott, hogy nem rendelkezik bizonyítékkal arra nézve, hogy az említett garanciákat lehívták volna. Így a Törvényszék figyelmen kívül hagyta a gondos és pártatlan vizsgálat Bizottságra háruló kötelezettségeit.
- 95 Mindenekelőtt ugyanis a Bizottság rendelkezésére álló 2008. évi kölcsönszerződésből kitűnik, hogy az e szerződésben szereplő kölcsönök visszafizetésének 2012. március 31-én – jóval a vitatott határozat 2014. március 27-i elfogadása előtt – kellett megtörténnie. A Bizottság számára tehát az összes olyan tényező rendelkezésére állt, amely lehetővé tette számára annak megállapítását, hogy e kölcsönöket feltehetően már visszafizették. Továbbá a 2010-ben nyújtott kölcsön visszafizetésének a vitatott határozat elfogadását követő 45 nappal kellett megtörténnie. Végül az említett időpontban a Bizottság megállapíthatta volna, hogy a 6. intézkedés tárgyát képező kölcsönt már részben visszafizették.
- 96 Harmadszor az a kötelezettség, hogy mind a hitelezőnek, mind pedig a garanciavállaló államnak vissza kell fizetnie a nyújtott kölcsön teljes összegét, ahhoz a paradox eredményhez vezetne, hogy a kölcsönét visszatérítő társaság nehezebb helyzetben lenne, mint egy olyan társaság, amely az állami garanciát lehívta. Mivel a Törvényszék a megtámadott ítéletben nem válaszolt az e tekintetben előadott érvekre, ezen ítéletben megsértette az indokolási kötelezettséget.
- 97 Negyedszer a Larko megjegyzi, hogy a vitatott határozat elfogadásának időpontjában sem az ítélkezési gyakorlatban, sem a Bizottság gyakorlatában nem létezett precedens a garantált kölcsön teljes értékének garancia címén történő visszatéríttetésére abban az esetben, ha a garanciát nem vették igénybe. A Bizottság által hivatkozott ügyek ugyanis más ténybeli körülményekre vonatkoznak, ahol a biztosítékokat igénybe vették. Ezzel szemben egy hasonló ügyben, amelyben a kölcsönöket később visszafizették, a Bizottság figyelembe vette ezt aényt, és nem a kölcsönök összegének visszatéríttetését rendelte el, hanem magasabb referencia-kamatlábát alkalmazott. Márpedig a jelen ügyben ugyanezt kellett volna tennie.
- 98 Ötödször, az azon kötelezettségből eredő következmények, hogy az érintett kölcsönök összegét vissza kell téríteni, a Bíróság ítélkezési gyakorlatába ütköznek, amelynek értelmében a Bizottságnak az állami támogatás visszatéríttetését elrendelő határozatai a korábbi állapot visszaállítását célozzák, és nem jelenthetnek olyan szankciót, amely meghaladja a ténylegesen kapott előnyt.
- 99 Hatodszor, a vitatott határozat jogellenes szankciós jellege a kezességvállalásról szóló közlemény 4.1. pontja harmadik bekezdése a) alpontjának téves alkalmazásából ered, amely csak akkor teszi lehetővé ezt az eljárást, ha kivételes körülmények állnak fenn. Márpedig az ilyen értékelést pontosan meg kell indokolni, és az nem alapulhat sem a Bizottságnak a Larko hitelfelvételi képességére vonatkozó olyan „kétségein”, mint amelyek a vitatott határozat (77) és (104) preambulumbekkezdésében szerepelnek, sem pedig az arra utaló bizonyítékok hiányán, hogy a garanciát lehívták, amint arra e határozat (78), (95) és (105) preambulumbekkezdése hivatkozik.
- 100 Következésképpen a Törvényszék, azáltal hogy úgy ítélte meg, hogy a vitatott határozat e tekintetben kellőképpen indokolt volt, először is tévesen alkalmazta a jogot a bizonyítás megkövetelt szintjét illetően. Ezt követően a Törvényszék ilyen hibát vétett azon értékelés tekintetében, amely szerint kivételes körülmények álltak fenn. Végül a Törvényszék a megtámadott ítéletbe ellentmondásokat foglalt, és ennél fogva abban elégtelen indokolást adott.

101 A Bizottság vitatja a Larko érvelését. Ezen intézmény különösen úgy véli, hogy a Larko nem a Törvényszék által alkalmazott jogi vizsgálatot vitatja, hanem elfogadhatatlan módon azon tények megállapítását, amelyekre a Törvényszék e vizsgálatot alkalmazta. A Törvényszék ugyanis kivételes körülmények fennállását állapította meg, mivel a 2., 4. és 6. intézkedés elfogadásakor a Larko olyan „rendkívül kényes helyzetben” volt, amely abban nyilvánult meg, hogy „a Larko [képtelen volt] a kölcsön teljes összegét saját forrásokból visszafizetni”.

A Bíróság álláspontja

102 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy az állami támogatásokkal kapcsolatos olyan határozat értelmezése, amelyet a Bizottság a hatásköreinek gyakorlása során fogadott el, jogi értékelésnek minősül, és a Törvényszék által végzett ilyen értelmezés ellen irányuló jogalapok valamely fellebbezés keretében elfogadhatók (lásd ebben az értelemben: 2015. október 6-i Bizottság kontra Andersen ítélet, C-303/13 P, EU:C:2015:647, 74. pont).

103 Mivel a Bizottság érvei, amelyek a Larko érvelése elfogadhatóságának vitatására irányulnak, bizonyosan a vitatott határozat értelmezésére vonatkozó érvet célozzák, azokat tehát el kell utasítani.

104 Először is, amennyiben a Larko azt kifogásolja, hogy a Törvényszék túllépte a felülvizsgálata korlátait, emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 263. cikkben említett jogszerűségi vizsgálat keretében a Bíróság és a Törvényszék az olyan keresetek tekintetében rendelkezik hatáskörrel, amelyeket hatáskör hiánya, lényeges eljárási szabályok megsértése, az EUM-Szerződés vagy az alkalmazására vonatkozó bármely jogi rendelkezés megsértése vagy hatáskörrel való visszaélés miatt nyújtottak be. Az EUMSZ 264. cikk kimondja, hogy ha a kereset megalapozott, akkor a megtámadott jogi aktust semmisnek kell nyilvánítani. A Bíróság és a Törvényszék tehát semmi esetre sem helyettesítheti a megtámadott jogi aktus kibocsátójának indokolását a saját indokolásával (2013. január 24-i Frucona Košice kontra Bizottság ítélet, C-73/11 P, EU:C:2013:32, 89. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2013. február 28-i Portugália kontra Bizottság ítélet, C-246/11 P, nem tették közzé, EU:C:2013:118, 85. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

105 Mindazonáltal, amint az a jelen ítélet 102. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatból következik, a megtámadott jogi aktus értelmezése e felülvizsgálat körébe tartozik.

106 Márpedig a jelen ügyben a megtámadott ítélet 184–194. pontjából egyértelműen kitűnik, hogy a Törvényszék ezen értelmezés elvégzésére szorítkozott, és egyáltalán nem helyettesítette az indokolást.

107 Ebből az következik, hogy a Larko első érvét mint megalapozatlant el kell utasítani.

108 Másodszor, a Larko állításával ellentétben, a Törvényszék a megtámadott ítélet említett pontjaiban nem fordította meg a kezességvállalásról szóló közlemény 4.1. pontja harmadik bekezdésének a) pontjában említett kivételes körülmények fennállására vonatkozó bizonyítási terhet, hanem megvizsgálta, hogy a Bizottság által végzett értékelés a jelen ítélet 39. és 41. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatnak megfelelően jogalkalmazási vagy nyilvánvaló mérlegelési hibát tartalmaz-e.

109 Harmadszor, amennyiben a Larko azt kifogásolja, hogy a Törvényszék tévesen értelmezte e 4.1. pont harmadik bekezdésének a) pontját és e fogalmat, meg kell jegyezni, hogy a megtámadott ítélet 189–191. pontjában a Törvényszék csak arra az esetre állapította meg a kivételes körülmények fennállását, ha kizárt, hogy a hitelfelvevő a saját eszközeivel vissza tudja téríteni a szóban forgó garanciával fedezett kölcsönt.

110 Márpedig a Larko állításával ellentétben ez az eset alkalmas az említett rendelkezés értelmében vett kivételes körülmények fennállásának bizonyítására, és annak bizonyításán kívül, hogy valós, nem igényel más bizonyítást.

- 111 E tekintetben egyrészt a Törvényszék a megtámadott ítélet 186–188. pontjában helyesen állapította meg, hogy a vitatott határozat (55)–(66), (77), (94) és (104) preambulumbekzdésének együttes olvasatából az következik, hogy a Bizottság a – nem megfelelő – „kétséges” kifejezés alkalmazásával valójában azt az értékelést fejtette ki, amely szerint a Larko a 2. és 6. intézkedés nélkül nem juthatott volna hozzá az ennek megfelelő finanszírozáshoz.
- 112 Másrészt a megtámadott ítélet 181., 182., 192. és 193. pontjában a Törvényszék a jelen ítélet 43. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatra tekintettel a jogilag megkövetelt módon indokolta a Larko azon érveinek elutasítását, amelyek a kezességvállalásról szóló közlemény 4.1. pontja harmadik bekezdésének a) pontja értelmében vett kivételes körülmények hiányára vonatkoznak, mivel a megtámadott ítélet e pontjaiban kifejtett megfontolások lehetővé teszik a Larko számára, hogy megismerje azokat az indokokat, amelyek ezen érvek elutasításához vezettek, és lehetővé teszik a Bíróság számára, hogy elegendő információval rendelkezzen e tekintetben a bírósági felülvizsgálat gyakorlásához.
- 113 Negyedszer, ami a jelen ítélet 94–96. pontjában összefoglalt azon érvelést illeti, amellyel a Larko a Törvényszéknek a visszatérítendő támogatások értékelésére vonatkozó értékelésének megalapozottságát vitatja, elegendő megjegyezni, hogy ez az érvelés a 4. és 6. intézkedés meghozatalát követő események figyelembevételén alapul, és így még azt feltételezve is, hogy elfogadható, azt a jelen ítélet 28–32. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatra tekintettel mint hatástalant mindenképpen el kell utasítani.
- 114 Ötödször, amennyiben a Larko a Bizottság állítólagos korábbi határozathozatali gyakorlatára hivatkozik, elegendő rámutatni arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően egy bizonyos intézkedés állami támogatás jellegét kizárólag az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése alapján kell megítélni, nem pedig a Bizottság állítólagos korábbi határozathozatali gyakorlata alapján (2011. november 15-i Bizottság és Spanyolország kontra Government of Gibraltar és Egyesült Királyság ítélet, C-106/09 P és C-107/09 P, EU:C:2011:732, 136. pont).
- 115 Hatodszor, a garantált kölcsön teljes értékének visszatérítését előíró ítélkezési gyakorlat állítólagos hiányát illetően a Bizottság helyesen mutat rá arra, hogy a Bíróság már figyelembe vette a nehéz helyzetben lévő vállalkozások számára az állam által nyújtott garanciák esetét, és kimondta, hogy az ilyen garanciákat a garantált kölcsön összegével megegyező összegű támogatásoknak kell tekinteni (2000. október 5-i Németország kontra Bizottság ítélet, C-288/96, EU:C:2000:537, 31. pont; 2003. január 28-i Németország kontra Bizottság ítélet, C-334/99, EU:C:2003:55, 138. pont).
- 116 Hetedszer, ebből az következik, hogy ilyen esetben a garantált kölcsönnek megfelelő összegű támogatásnak a kedvezményezett vállalkozással való visszatérítése – ellentétben azzal, amit a Larko állít – kifejezetten a korábbi helyzet visszaállítására irányul, nem pedig arra, hogy e vállalkozással szemben szankciót szabjon ki. Különösen, amint arra a Bizottság helyesen rámutat, a kölcsön bank részére történő visszafizetése nem minősül az állami támogatás összege visszatérítésének.
- 117 Nyolcadszor, a megtámadott ítélet indokolásának állítólagos hiányosságait illetően elegendő megállapítani, hogy a jelen ítélet 43. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatra tekintettel a megtámadott ítélet 180–194. pontja lehetővé teszi a Larko számára, hogy megismerje azon indokokat, amelyek az érveinek kifejezett és hallgatóságos elutasításához vezettek, és lehetővé teszik a Bíróság számára, hogy e tekintetben elegendő információval rendelkezzen ahhoz, hogy e tekintetben gyakorolni tudja felülvizsgálati jogkörét.
- 118 Következésképpen a negyedik jogalapot el kell utasítani.

119 A fenti megfontolások összességére tekintettel egyrészt a megtámadott ítéletet hatályon kívül kell helyezni abban a részében, amelyben a Törvényszék elutasította a kereset első jogalapjának a 2. intézkedésre vonatkozó első részét, másrészt a fellebbezést az ezt meghaladó részében el kell utasítani.

Az elsőfokú eljárásról

120 Az Európai Unió Bírósága alapokmánya 61. cikke első bekezdésének megfelelően a Bíróság a Törvényszék határozatának hatályon kívül helyezése esetén az ügyet érdemben maga is eldöntheti, amennyiben a per állása megengedi.

121 A jelen ügyben nem állnak a Bíróság rendelkezésére az ahhoz szükséges adatok, hogy érdemben elbírálja a kereset első jogalapjának első részét, amely a 2. intézkedésre vonatkozik, és amely az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének a piacgazdasági magánszereplő elve téves alkalmazásával történő megsértésén alapul.

122 Amint ugyanis többek között a jelen ítélet 53–71. pontjából kitűnik, a Bizottság a vitatott határozatban egyrészt azt a megállapítást, amely szerint a Larko a 2. intézkedés alkalmazásának időpontjában nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt, a Larko pénzügyi eredményeire alapozza, amelyekről nem vitatott, hogy ebben az időpontban még nem álltak rendelkezésre. Másrészt a Törvényszék annak megállapítására szorítkozott, hogy egyetlen bizonyíték sem támasztja alá „egyértelműen” azt, hogy a görög hatóságoknak az említett időpontban tudomásuk volt az ilyen nehézségekről.

123 Márpedig a jelen ítélet 69. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatra tekintettel a Törvényszéknek azt kell vizsgálnia, hogy a közigazgatási akta tartalmaz-e meghatározott mértékben megbízható és koherens adatokat, amelyek kellő alapot nyújtanak annak megállapításához, hogy egyrészt a görög hatóságok a 2. intézkedés elrendelésekor tudomással bírtak, vagy nekik tudomással kellett bírniuk a Larko állítólagos nehézségeiről, másrészt pedig, hogy e pont a közigazgatási eljárás során nem volt vitatott a Bizottság és a görög hatóságok között.

124 Végül emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében, amikor a szóban forgó aktus meghozatalára az érintettek által jól ismert körülmények között kerül sor, ezen aktus indokolható összefoglaló jelleggel (lásd ebben az értelemben: 2000. szeptember 19-i Németország kontra Bizottság ítélet, C-156/98, EU:C:2000:467, 105. pont; 2012. június 26-i Lengyelország kontra Bizottság ítélet, C-335/09 P, EU:C:2012:385, 152. pont).

125 Következésképpen az ügyet vissza kell utalni a Törvényszék elé.

A költségekről

126 Mivel az ügyet a Bíróság visszautalta a Törvényszék elé, az eljárás költségeiről jelenleg nem kell határozni.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság hatályon kívül helyezi az Európai Unió Törvényszékének 2018. február 1-jei Larko kontra Bizottság ítéletét (T-423/14, EU:T:2018:57) abban a részében, amelyben ezen ítélettel a Törvényszék elutasította a kereset első jogalapjának első részét, amennyiben az azon garanciára vonatkozik, amelyet a görög állam a 2008. év folyamán a Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE számára biztosított, és amely az ATE Bank által e társaság részére nyújtott 30 millió euró összegű kölcsönre vonatkozik.

- 2) **A Bíróság a fellebbezést az ezt meghaladó részében elutasítja.**
- 3) **A Bíróság az ügyet visszautalja az Európai Unió Törvényszéke elé.**
- 4) **A Bíróság a költségekről jelenleg nem határoz.**

Aláírások